

שני שירים על שתי תאנים

הערת המערכת: - שני שירים אלו נכתבו בעקבות מקרה שקרה בחצרו של הרב רא"ם, בה גדלו שני נטעי תאנים זה לצד זה. התאנים צמחו בצורה שווה לגובה בתחרות מתמדת, ובכוא השלכת, כאשר כל התאנים השירו את עליהם, המשיכו שתי תאנים אלה את צמיחתם ללא השרת עליהם. וכשאחד השיג את חברו בגובה, נח קמעה והשיר עליו, ואילו השני המשיך במלא התאוצה. בעקבות זאת, ביקש הרב רא"ם משני בחורים לכתוב שיר על המקרה - שני שירים על שתי תאנים.

.I

שמחה ושלמות	אחווה ואחדות
כך מתעלים	אידיאל מגשימים
ברצות העיתים	עולים ופורחים
כמו כל האחים	בנים לגזע אבירים;
ובכוא התחושה	לכולם מגיעה
עלים להצמיח	לפורשם כשטיח
אזי כל ענף	מהר וביעף
כחו נותן	למען השלם*;
ואז לאחר תקופה	מגיעה העיפה
הגזע והשורשים	הענפים הבדים
כולם למנוחה זקוקים	הרי עד מאוד היו עמלים;
לקחו הם מים	ו - CO ₂
אנרגיה משמש	ושאר מרכיבים
הפכום לסוכרים	חמרים מזינים
ואחר זאת לאכסן	להוסיף ולהרבות חוסן
כל זאת מלאכה רבה	דגול העץ מרבבה!
על כן כעת	הגיעה עת השקט
יש במאמץ למעט	למען לא יקרום הכל ויתמוטט
אי לזאת הרגשה חדשה	בין ענפי העץ הועברה
להשיר העלים	שיוצרים ובונים
אך בנוסף מכבידים	מזון לעצמם מבקשים.

ענפים גם הם מסכימים עלפוחם מביעים
 ובמאמץ אחרון של כח משירים - למען מצוא מנוח.
 הנה כי כך בכל ימות השנה
 עובדים כולם עבודתם בשמחה
 וגם ידידנו עליו עוד ידובר
 עם כל אחיו עשה עד אותו יום מר ונמהר...

היכן אני ומה זו, אדמה ?!
 קרה וחשוכה לגמרי לי זרה
 אבוי לי כי נקטפתי ואבדו כל חברי
 והנני לבדי כמו בכראשית, די!

אתחיל כאן להצמיח ולפני המאוחר
 שורשים כמו זה השיח והנה אני אחר... *
 והנה אחר שנתיים חש הוא כי הועם אורו
 ולצידו מה רב הפלא צומח לו גם חברו!
 שניהם, אמנם, בני אחד הם אך עתה ולא כמו אז
 לא מתחשב בו וגדל לכל עבר זה הלז
 עד עכשיו וזו מסורת התרחבתי לכל צד
 אך איכה כה אעשה והשמש מני גז
 הן בשלחי שלוחות לאופק ובכך אשלח כל יד
 ישיגני השכן וישתלח בי לעד
 ועל כן אם חפץ לי עוד לא להיות פה שח ורד
 ולקמול בלא אור שמש אעלה אגבה מיד
 ובשכיל רבות הכח הן סוכר נוסף נחוץ
 אי לכך עלים לרוב אצמיח ולא אשאר רצוף
 כך הצמיח ידידנו עלים רבים ככל יכול
 והמשיך במלוא המרץ עוד ועוד לפרוץ לגדול
 גם שכנו ממש כמוהו באור יקר חשק
 והמשיכו אלו שנים חדשים המאבק;
 ובעוד עצי מינם זה מכבר עלים השלו
 כי הרי הזמן הגיע וממאמץ כשלו
 לא הפסיקו הרעים מאבקם לרגע קט אפילו
 שהרי עלי שכן אם אנוח לאפילו

עד השיג אחד מהם	השני ביתרוך
והצליח העפיל	והתנשא הוא בגאון
ואזי הרגיש הוא פתע	עיפות של חדשים
ונרדם אחר השיל	כמו כל אחיו הישנים.*

ונותד לו עץ אחד	רק הוא מכוסה צומח
והמשיך הוא בגדילה	שמה לאחיו יגיע
ובהתחדש עונה	וכל עצים יחדיו יעורו
שוב יהיו בגובה חד	כמו שנה זו החלו.

עד כל כחותיו כילה ועמל וגם יגע
או רק אז עליו השיר וחתם הוא
את השיר.

הערה: כל אימת שמופיעה כוכבית ממעל למילה
אפשר לקרוא בתרי לשון והגדה.

חגי ווילצ'יק

II: קנאת צומחים

א.

עץ גדול וענף, עץ תאנה,
 עומד במרכז שפירא כבר שלשים שנה.
 בצילו משחקים הילדים, והוא סוכך עליהם באהבה,
 ולפעמים הם מטפסים אל צמרתו הרחבה,
 ומניב הוא פירות רבים מדי שנה בשנה:
 ממש אידיליה במושגים של עצי תאנה.
 ולעץ כה ענף -
 מותר גם להתעייף.

ואכן כל שנה הוא מסיר את עליו הרחבים
 כשהסתיו מכסה את שמיו בעבים.
 והוא נח, וכל רוח חיים לא נראית,
 עד אשר האביב יחיה את העץ.
 אז ישוב להצמיח עלים ברוב נחת
 וכולם ישובו אליו אז ביחד.

כך חלפו השנים,
 עד שביום די נעים -
 אז העץ חש בחטף
 שנקצץ לו ענף!
 הענף נחתך לשנים
 ומשני החלקים -
 חוטרים כהרף עין
 נשתלו בין הסלעים.

ב.

ירוקים ורעננים
 מהירים ומרדנים
 מיהרו שני השתילים
 להצמיח עוד עלים.
 אך אבוי! שניהם שכנים,
 זה בזה הם מקנאים,
 ולכן יום כל עץ
 להשיג הוא מתאמץ.
 רק הוא מתעורר בבוקר
 ורואה: אחיו צמח!
 השינה עולה ביוקר
 לא צריך לישון כל-כך!
 ומאז במסירות נפש
 וללא כל השוואה
 לכל העצים שכנופש -
 הם גדלו בהתמדה.

... וכשהסתיו כסה את שמיהם בעבים
 אמר כל אחד:

"אני לא ענף
"אסור לי להתעניף!"

ג.

שני עצינו לא הפסיקו
להצמיח גם בסתיו,
והם כל הזמן הוריקו
כשכל עץ השיר עליו.
הם צמחו יום יום לגובה
כי אין זמן ואי אפשר
להתרחב ולהשקיע
בענפים עוד "מהצד".

וכל

אחד

המשיך

עוד עוד

ולא

ויתר

בשום

פנים

והם מחו את עקבות העיפות מהעיניים,
הביטו זה לזה, ושינסו מתננים.

ד.

...ויום אחד, הסתכל האחד על חברו ואמר:
הו, הו, מצבך הוא פשוט רע ומר!
אני גבוה יותר
וכך המצב יישאר.
ועכשיו, אנחנו כה עייפים...
הלא תראה כי חורף מסביב.
לילה טוב, נפגש באביב!
כך הלך הגבוה לישון ברוב טוב ושלווה.
אך הצעיר מחה דמעותיו
ואמר לעצמו בנהימה:

לא ישנתי בסתיו - לא אשן גם עכשיו.
 אני אגדל עוד ויהי מה!
 והוא המשיך עם עליו הירוקים
 וצמח ברוב עוז בין ברקים
 והתמיד עוד ועוד
 והנה כבר גובהו
 כמעט כמו אחיו המחכים.
 ואגלה לכם סוד:
 באביב, כשהאח יתעורר ערום וחשוף משנתו,
 אז זה הצעיר עוד יצמח עם עליו שאתו.
 הוא שעבר בשלום משברים -
 יצמח עוד ועוד, וינצח ללא עוררים.

שלמה אהרונסון